

Praca kobiet w ciąży i matek karmiących piersią

Prawo | Case studies / Małgorzata Kochańska, wykładowca WSB w Gdańsku

Podstawą do napisania tego wyjaśnienia jest potrzeba nowego spojrzenia na wykonywanie pracy kobiet w ciąży na stanowiskach wyposażonych w monitor ekranowy, czyli komputer stacjonarny.

TREŚĆ ARTYKUŁU:

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 marca 2006 r. w sprawie sposobu i trybu wydawania zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania dotychczasowej pracy przez pracownicę w ciąży lub karmiącą dziecko piersią. Dz.U. 2006 nr 42 poz. 292 [MP1]

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet Dz. U. 1996 nr 114 poz. 545 Ze zmianami: Dz. U. 2002 nr 127 poz. 1092 Dz.U. 2015 poz. 1737 [MP2]

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe Dz. U. 1998 nr 148 poz. 973 [MP3]

W myśl wyżej wymienionych aktów prawnych kobieta w ciąży ma zakaz pracy przy obsłudze monitorów ekranowych powyżej 4 godzin na dobę i w pozycji wymuszonej.

Wyjaśnienia wymagają użyte w przepisie sformułowania „obsługa”, „monitor ekranowy” oraz „wymuszona pozycja”.

Obsługa to czynność polegająca «obsługiwaniu ludzi lub jakichś urządzeń; też: grupa ludzi, którzy się tym zajmują» [1] jako dynamiczna praca polegająca na:

1. «wykonaniu czynności zaspokajających czyjeś potrzeby lub ułatwiający komuś funkcjonowanie, zwykle w ramach swoich obowiązków służbowych»;
2. «**wykonaniu czynności koniecznych dla właściwego funkcjonowania jakiegoś urządzenia**» [2].

Tym urządzeniem w pracy biurowej jest właśnie „monitor ekranowy”, czyli urządzenie do wyświetlania informacji w trybie alfanumerycznym lub graficznym, niezależnie od metody uzyskiwania obrazu [3] stanowiący wyposażenie stanowiska pracy, w rozumieniu rozporządzenia *Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe*, wyposażone dodatkowo w klawiaturę, jednostkę centralną, wyposażenie dodatkowe: mysz.

Urządzenia przenośne typu laptop, tablet, notebook traktowane są jako „systemy przenośne nie przeznaczone do użytkowania na danym stanowisku pracy” [4].

Kobieta w ciąży nie powinna być zatrudniona do obsługi, czyli wykonywania pracy polegającej na

wprowadzaniu, przetwarzaniu danych, informacji powyżej 4 godzin na dobę pracowniczą oraz wymagającej wykonywania pracy w pozycji wymuszonej[5].

Co zatem rozumieć pod „pozycja wymuszona”?

Wymuszony, to «pozbawiony naturalności, swobody»[6]. Taka pozycja w czasie wykonywania zadań pracowniczych występuje wówczas, gdy pracownik, w naszym przypadku pracownica w ciąży będzie np. długo stała podczas wykonywanych prac związanych z obsługą maszyn, urządzeń a także pracą siedzącą [bez możliwości zmiany postawy, w pracy o charakterze statycznym, monotonnym np. polegającym na wprowadzaniu danych do systemu operacyjnego], częstego pochylania i skręcenia tułowia, kucania, klękania, z rękoma uniesionymi powyżej linii głowy, czy w czasie pracy, gdzie dochodzi do przybrania innej niż weretykalna pozycja, wynikająca z ograniczonej przestrzeni (bardzo małe, niskie pomieszczenia)[7].

Reasumując:

Kobiecie w ciąży zatrudnionej na tzw. stanowiskach administracyjno-biurowych należy zapewnić możliwość zmiany pozycji przy pracy, łatwy dostęp do wyposażenia na stanowisku pracy. Dostosować strukturę przestrzenną stanowiska pracy do wzrostu pracownicy [etapu stanu ciąży] i zasięgu jej kończyn. Stosowanie przerw w pracy na odpoczynek w pozycji leżącej [pokoje do wypoczynku dla kobiet w ciąży][8].

W związku z powyższym stanowisko pracy kobiety w ciąży wyposażone w:

- w krzesło [fotel], będące stabilne, poprzez zapewnienie pięciopodporowej odpowiednimi do typu nawierzchni zastosowanej na podłodze] z kółkami jezdnyymi podstawę,
- regulacją oparcia i siedziska, które poprzez swoje funkcjonalności [przesuwanie w trybie góra dół dla oparcia i w przód i w tył dla wyprofilowanego siedziska] zapewniającego wygodną postawę i swobodę ruchów,
- możliwość pełnego obrotu wokół osi pionowej,
- regulację podłokietników [zarówno do przodu, do tyłu jak i w bok oraz w trybie „do siebie” pod ustalonym kątem

nie przedkłada znamion wykonywania pracy w wymuszonej pozycji.

Uwzględniając organizację stanowiska pracy sprowadza się do 4 godzin faktycznego wykonywania pracy przy obsłudze monitora ekranowego.

Powyższe nie narusza przepisów dotyczących ochrony pracy kobiet w ciąży.

[1] <http://sjp.pwn.pl/szukaj/obs%C5%82uga.html>

[2] <http://sjp.pwn.pl/szukaj/obs%C5%82ugiwanie.html>

[3] §2 MP3

[4] § 3 ust.4 MP3

[5] Pkt. 7 ust.3. Załącznika MP2

[6] <http://sjp.pwn.pl/szukaj/wymuszony.html>

[7] Por.

https://www.ciop.pl/CIOPPortalWAR/appmanager/ciop/pl?_nfpb=true&_pageLabel=P12600148111342798606193&html_tresc_root_id=1361&html_tresc_id=1679&html_klucz=1356&html_klucz_spis=

[8] §38 załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy tj. z 2003 r. Dz. U. nr 169, poz. 1650 z późn. zm.]

--

Małgorzata Kochańska, wykładowca WSB w Gdańsku